

Som el Llobregat

De Castellar de N'Hug al Prat, el riu Llobregat són 175 quilòmetres d'història d'aquest país. Recórrer-lo ens permet, si volem, entendre com i per què ha evolucionat aquest territori, des del repoblament i el primer romànic dels segles IX i X fins a la societat de les comunicacions del segle XXI, passant pel sistema de ciutats premodern, la industrialització fluvial, l'arribada del ferrocarril, l'hegemonia de l'automòbil privat o els creixements urbanístics dels diferents períodes del segle XX. I ens permet, sobretot, prendre consciència de com l'activitat humana ha estat condicionada per l'entorn natural i com, alhora, aquest entorn natural s'ha transformat profundament com a conseqüència d'aquesta activitat.

No descobreixo res si afirmo que els rius són un dels factors més determinants en la història d'Europa, també en la nostra, i és per això que segueixen interessant-nos i que, allà on han sigut prou intel·ligents per fer-ho, s'han recuperat (si mai s'havien perdut) per a l'ús ciutadà. Rius com el Danubi o canals com el de Midi són destins turístics de primer ordre que s'omplen cada estiu de gent que caminant, en bicicleta o en barca, vol fer unes vacances que combinin l'interès històric i social amb la proximitat de la natura. Aquí anem tard, tant a prendre'n consciència com a actuar, i en alguns casos, com en el del Llobregat, la situació estaria a prop de ser irreversible. No obstant això, s'han fet i s'estan fent coses. Al Berguedà, Castellar de N'Hug ja ha convertit les Fonts del Llobregat en un espai molt visitat i fins a Guardiola de Berga l'entorn de riu és relativament accessible i agradable. D'allà fins a la Baells, en canvi, queda molt per fer i no serà fàcil, donada la verticalitat de la vall i la presència de la C-16. L'embassament té encara molt potencial per explotar però, a partir d'aquí, des de Pedret fins a Navàs, el parc fluvial és un itinerari fantàstic, esplèndidament condicionat i, alhora, incomprendiblement desconegut. Al Baix Llobregat, de Martorell a la desembocadura, també s'hi ha fet una feina i, actualment, són més de 30 quilòmetres arranjats i més o menys enjardinats. No poden evitar la lletjor de l'entorn industrial ni la degradació del que queda d'espai natural, però cal reconèixer que hi ha hagut unes administracions (Diputació i ajuntaments) que hi han fet feina.

I el Bages? Res de res. Exceptuant determinats trams, com el Sant Benet-Marcetes, l'Aiguabarreig o el Meandre de Castellbell, a la llera del riu sovintegen els rius de brutícia, els camins tallats i els punts de difícil accés. Per resoldre-ho en alguns casos caldria una certa inversió, però en d'altres n'hi hauria prou amb la voluntat dels ajuntaments de fer complir la legislació sobre accés als espais fluvials, desbrossar camins i senyalitzar. Res de l'altre món per a uns pobles o ciutats que s'estimessin el riu del qual són fills i, per tant, a ells mateixos.